

NIEUWSBRIEF

KBO afdeling NIEUWERKERK AAN DEN IJSSEL

Mei 2022

Van de voorzitter

Beste KBO-leden,

Heeft u fijne Paasdagen gehad? Aan het weer heeft het niet gelegen. En corona lijkt al haast te zijn verdwenen hoewel dat niet voor iedereen geldt, maar vrijwel alle maatregels zijn afgeschaft (behalve op de luchthavens en in het vliegtuig). Van een aantal van u heb ik begrepen dat zij fijne vooruitzichten op bezoek hadden.

Onlangs - tijdens de ledenvergadering - heb ik u moeten vertellen dat onze verenigingsstatuten aangepast moeten worden. De WBTR (Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen) is de voornaamste reden dat we hiervoor naar de notaris moeten met aangepaste statuten. De wet is inmiddels van kracht geworden maar we krijgen er vijf jaar de tijd voor. Vanuit de KBO mochten we een model statuten ontvangen. We hoeven het dus niet zelf te bedenken maar op een aantal plaatsen onze gegevens in te vullen.

Belangrijk is dat in de statuten is opgenomen dat de wijziging van de statuten moet worden goedgekeurd door een meerderheid van onze leden. Tijdens de Algemene Leden Vergadering heb ik u daar informatie over gegeven. Op dat moment bleek dat er behoefte was aan meer informatie. Graag willen we als bestuur zo open mogelijk zijn naar alle leden.

We hebben daarom bedacht om u in de negen komende Nieuwsbrieven elke keer steeds een pagina van de nieuwe statuten met daarnaast een pagina van de oude statuten af te drukken. U kunt op die manier beide stukken met elkaar vergelijken. Natuurlijk kunt u ons daar vragen over stellen. Onze telefoonnummers en de mailadressen vindt u op de laatste pagina van elke Nieuwsbrief.

We gaan er dus een klein jaar over doen om dan op 16 maart van het volgend jaar tijdens de Algemene Leden Vergadering samen een besluit te nemen (het is daarom wel verstandig om de Nieuwsbrieven tot die tijd te bewaren).

Op donderdag 7 april hebben we als bestuur vergaderd. De belangrijkste onderwerpen betroffen onze uitjes naar de Oudheidkamer en het Nationaal Militair Museum Soesterberg en het besluit om op 16 juni een High Tea te organiseren.

Op maandag 11 april hebben we vergaderd met het SVO op het gemeentehuis. Wat betreft het onderwerp 'Tegemoetkoming energiekosten' was er informatie ontvangen over de richtlijnen die de gemeente hanteert. Op dit moment wordt er aan de inwoners met een bijstandsuitkering direct zonder aanvraag uitgekeerd. Binnen enkele weken worden er door de gemeenteraad definitieve beleidsregels vastgesteld voor de gemeente Zuidplas, met daarin zeer waarschijnlijk ook - zoals in de Tweede Kamer is besproken - de 120% van de bijstandsnorm. Wat dit voor onze leden betekent is op dit moment nog onduidelijk.

Andere onderwerpen waren een lijst met knelpunten voor mindervaliden en de planning die wordt gehanteerd, de gladheidsbestrijding, de status van de lokale omroep en de (ontbrekende) vorderingen van de Zuidplashof.

Een hartelijke groet van uw voorzitter,

Marcel de Groot

<p>Spreuk van de maand mei</p> <p>"Rustig zitten, niets doen, de lente komt en het gras groeit vanzelf."</p>	<p>LIEF EN LEED</p> <p><u>Kroonverjaardagen</u></p> <p>70 jaar 29-5-2021 de heer R. Maarse</p> <p>85 jaar 18-5-2021 mevrouw E.M. van der Wijngaart</p> <p style="text-align: center;">~~~~~</p> <p>Huwelijks jubileum – 50 jaar 2-5-1962 de heer en mevrouw de Groot-Segers</p> <p>Huwelijks jubileum – 60 jaar 18-5-1972 de heer en mevrouw Both-Steenbergen</p> <p>Huwelijks jubileum – 65 jaar 1-5-1957 de heer en mevrouw Van Geest</p> <p style="text-align: center;">~~~~~</p>	
<p>Geld</p> <p>Je kunt er een huis mee kopen, maar geen thuis Je kunt er een bed mee kopen, maar geen slaap je kunt er een klok mee kopen, maar geen tijd Je kunt er een boek mee kopen, maar geen kennis Je kunt er een positie mee kopen, maar absoluut geen respect Medicijnen kun je ermee kopen, maar geen gezondheid Je kunt er zelfs bloed mee kopen, maar geen leven Zelfs seks is te koop, maar geen liefde Zo zie je maar, geld is een hulpmiddel, maar geen doel</p>		

PROGRAMMA KOMENDE TIJD

- Donderdag 12 mei: bezoek aan Militair Museum Soesterberg
- Donderdag 19 mei: Ontmoetingsmiddag met **ouderenadviseur** Chere Satijn; aansluitend spelenmiddag
- Donderdag 16 juni: High Tea middag

KBO - Ontmoetingsmiddagen – elke 3e donderdag:

Zet u de volgende data alvast in uw agenda, dan vermijdt u dubbele afspraken!

➤ 21 juli	➤ 20 oktober
➤ 18 augustus	➤ 17 november
➤ 15 september	➤ 15 december

Koffie/thee met een koekje zijn gratis. De drankjes kosten € 1,= per stuk.

Uitnodiging PCOB-thema-avond op dinsdag 17 mei: Omgaan met dementie

Verschillende aspecten van een volksziekte.

Namens de PCOB-Zuidplas en NPV afdeling Zuidplas nodigen we u hartelijk uit voor een thema-avond over omgaan met dementie op D.V. **dinsdag 17 mei 2022**.

Mogelijk hebt u in uw omgeving met dementie te maken. Welke soorten dementie zijn er eigenlijk en wat is de juiste benadering? Wat kan familie en naasten helpen om met het ziekteproces om te gaan? Met welke ingewikkelde vragen kun je geconfronteerd worden? Meer over deze onderwerpen hoort u tijdens de thema-avond 'omgaan met dementie'.

Rozemarijn van Bruchem-Visser is als internist ouderengeneeskunde werkzaam in het Erasmus MC. Daarnaast is zij ethicus, gespecialiseerd in ingewikkelde medisch ethische beslissingen bij kwetsbare ouderen. Vanuit het Alzheimer Centrum Erasmus MC is zij betrokken bij de zorg en behandeling van mensen met geheugenklachten.

Spreker	Rozemarijn van Bruchem – Visser
Datum	Dinsdag 17 mei 2022
Locatie	<u>Hervormd Centrum</u> , Dorpsstraat 156, 2761 AJ <u>Zevenhuizen</u>
Tijden	20.00 uur tot 22.00 uur - Inloop: vanaf 19.30 uur
Toegang	gratis ook voor niet-leden.
Voor info	Nel Oudijk van de PCOB-Zuidplas (neloudijk@gmail.com) 0180 315839 of Anneke van der Spek van de NPV afdeling Zuidplas (secretaris@npvzuidplas.nl).

Voor verdere informatie zie website: www.npvzorg.nl/afdelingen/Zuidplas

Gedicht

Ik geloof, dat vrede zal komen als
Jezus terugkomt naar de aard'
Vrede, waar ik nu van kan dromen
maar het wachten op U is het waard.

Ik geloof, dat oorlog zal verdwijnen
onrecht en haat dan voorgoed verdwijnt
niemand door verdriet zal wegwijnen
als U Verlosser dan weer verschijnt.

Ik geloof, onrecht zal verstillen
woorden niet meer pijnlijk treffen
dat liefde niet meer zal verkillen
niemand meer zal verheffen.

Ik geloof, en blijf U verwachten
Redder en Heiland, mijn God en Heer
geeft U Heer, mij steeds nieuwe krachten
dat ik mij met Uw liefde verweer.

Petra Groeneveld

Met dit gedicht openden we
de ALV op 17 maart 2022

Secretarieel Jaarverslag 2021 zoals werd gepresenteerd tijdens de Algemene Ledenvergadering op 17 maart 2022

Over het jaar 2021 was het bestuur van de KBO afdeling Nieuwerkerk aan den IJssel als volgt samengesteld:

De heer Marcel de Groot, voorzitter
De heer Sjaak Zuidwijk, penningmeester
De heer George Henkens, secretaris
Mevrouw Irene Vasterman, lid

In 2021 ontvielen ons de volgende leden:

- Wim Peppel
- Louis Hoogeveen
- Maarten Goedhart
- Nel Osterman-Bos
- Leendert van den Heuvel
- Alex van Doorn
- Eric van Nierop
- Jeanne Kool
- Jeanne van den Bosch-van Diemen
- Gerard Bernds

Laten we hen in stilte gedenken bij het aansteken van de kaarsen.

Het afgelopen jaar konden we de volgende personen als nieuw lid verwelkomen:

- Arjo Bleeker
- Gerard en Erna van Boheemen-van Donk
- Jan van Boheemen
- Ger Cramer
- Mieke Kroeskop-Bloemberg
- Corrie Labrie
- Margriet Mulder-de Maeyer
- Els Schalkwijk-Driehuis
- Farley en Anne Tio Gillen
- Gon van den Berg-te Poele

We zijn bijzonder blij met hen en hopen dat ze zich snel thuis voelen bij onze vereniging.

Afscheid door verhuizing of opzegging ontvingen wij van 6 leden.

Het jaar 2021 stond helaas volledig in het teken van de corona pandemie die ons sinds maart 2020 al in de greep hield. Dat neemt niet weg dat het bestuur dit jaar de gebruikelijke 10 keer vergaderde en daarbij steeds op zoek ging naar mogelijkheden om er voor de leden van de afdeling te zijn.

We brachten 10 keer onze Nieuwsbrief uit, die samen met het landelijke magazine van de KBO-PCOB even zo vaak door de 15 lopers bij de leden werd bezorgd. Jan van den Brink, die dat vele jaren deed, gaf aan hiermee te willen stoppen en voor hem kwam Joke McMahon als vervanger.

Op **21 april** durfden we het voor het eerst aan een Ontmoetingsmiddag te organiseren, waarbij we de 1,5 m afstand goed konden handhaven.

Op **27 april** werden we opgeschrikt door de benoeming van Irene tot lid in de Orde van Oranje Nassau. Het bestuur was daarvan gelukkig vooraf van op de hoogte en kon er zo een bijzondere dag van maken, ondanks alle beperkingen waarmee we rekening moesten houden. Irene had het echt verdiend en we waren blij haar zo gelukkig te kunnen zien.

Anders dan in 2020 zagen we dit jaar wel kans de ALV te houden op 10 juni 2021. Weliswaar wat later dan gebruikelijk, maar wel met een grote opkomst en een chinees buffet.

Op **7 september** hebben we wederom een High Tea kunnen houden op het kerkplein. Het was een extreem zonnige dag, waarbij parasols tot zelfs vanuit Capelle aan den IJssel werden aangevoerd. Het bestuur heeft diezelfde middag 5 parasols aangeschaft voor een volgende keer.

Op **12 oktober** gingen 44 leden mee met een tochtje over het water met de waterbus. Een werkelijk bijzonder leuk uitje dat werd bekroond door een bezoek met 45 personen aan het buffet bij de Gouden Oceaan. Wat een indrukwekkend diner was dat.

Op **25 november** bezochten we het Automuseum van Joop van der Dussen aan de Vijf Boeken.

Op **16 december** durfden we het aan de Kerstbijeenkomst in de kerkzaal te hebben, op een afstand van 1,5 m.

Arjo Bleeker volgde dit jaar niet alleen Toon de Kort op als Huba, hij werd ook secretaris van het SVO, het samenwerkingsverband van de ouderenorganisaties in Zuidplas. Met het SVO hebben we dit jaar een aantal keer vergaderd, ook meerdere keren op afstand.

Sinds 15 december is er een nieuwe website van onze afdeling in de lucht.

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) in Nieuwerkerk aan den IJssel

Tegenwoordig kun je van alles regelen via internet. Ook contact met de overheid gaat steeds vaker digitaal. Je kunt hierbij denken aan: belastingen en toeslagen, rijbewijs verlengen, het betalen van verkeersboetes en zorg regelen. Kunt u hier wel wat hulp bij gebruiken of kent u iemand die hulp nodig heeft? Bij het **IDO** laten we u zien hoe u informatie kunt vinden en indien nodig maken we een afspraak voor u bij een organisatie die u verder helpt. U bent van harte welkom bij de spreekuren in de Bibliotheek in Nieuwerkerk aan den IJssel, Batavierlaan 4.

- Maandag van 14.30 uur tot 16.30 uur
- Woensdag van 09.00 uur tot 11.00 uur

Speciaal voor senioren uit Zuidplas, u bent welkom!

In de Bibliotheek krijgt u meer uitleg over de digitale overheid en het digitale patiëntendossier.

E-bike fietsprogramma voor (vitale) senioren

De gemeente Zuidplas heeft een aanjaagsubsidie verstrekt voor het E-bike fietsprogramma voor (vitale) senioren. Het programma -uniek in Nederland- is ontwikkeld door oud-profwielerrenner Michel Kreder uit Zevenhuizen. Doel van het programma is conditieverbetering voor senioren met behulp van de elektrische fiets. Een deel van de subsidie wordt gebruikt om inwoners van de gemeente Zuidplas een korting op het 10-weekse fietsprogramma te geven. Normaal kost het trainingsprogramma € 69,95 maar door de subsidie wordt dit gereduceerd tot € 29,95.

Heeft u een e-bike (tot 26 km/u) en wilt u gericht werken aan uw conditie en weerstand? Volg dan het e-bike trainingsprogramma, ontwikkeld door Michel Kreder Coaching. Uit onderzoek is gebleken dat elektronisch trappen even gezond is als fietsen zonder ondersteuning. Dankzij dit e-bike programma is het voor iedereen haalbaar een goede conditie en betere weerstand te behalen op de e-bike. Dus verbeter uw conditie en weerstand op de e-bike, terwijl u geniet van de natuur!

HET FIETSPROGRAMMA BEVAT:

- E-bike fietsprogramma (10 weken)
- 2 of 3 keer fietsen per week
- 30 of 40 minuten fietsen per rit
- Elke week een nieuw persoonlijk fietsschema via e-mail of WhatsApp
- Een timer-app voor je smartphone
- Vragen en contact via e-mail of WhatsApp

Lijkt u dit wat?

Neem contact op met Michiel Kreder
Telefoon: [06-39771314](tel:06-39771314)
Mail: info@michelkrederscoaching.nl

SeniorenUitbus weer van start

Enige tijd geleden konden wij in de Nieuwsbrief melden dat de voortzetting van de Senioren Uitbus Zuidplas in zicht was. In Hart van Holland lasen wij op 6 april dat de eerste rit inmiddels heeft plaatsgevonden. Niet iedereen is misschien bekend met dit initiatief, daarom schrijven we hieronder in het kort hoe de Senioren Uitbus Zuidplas werkt en hoe u hier aan kan deelnemen. De Senioren Uitbus Zuidplas is er vóór u wanneer u niet meer zelfstandig kunt uitgaan. Zij organiseren - nagenoeg dagelijks - betaalbare uitjes voor senioren van onze gemeente. Hiermee willen ze voor onze senioren een isolement vermijden.

De uitjes worden georganiseerd en begeleid door een enthousiast team van ervaren vrijwilligers.

Er is een grote keuze in uitjes, zoals rondritten, een gezellig gezamenlijk etentje, bezoeken aan een winkelcentrum of (streek)markt, museum, en nog veel meer. Er wordt hiervoor maandelijks een programma opgesteld en zowel op papier als via de website gepubliceerd. Reserveringen kunnen telefonisch op werkdagen van 13-16 uur en op maandag/dinsdag na de publicatie van 10-16 uur. Het telefoonnummer wordt zo spoedig mogelijk bekend gemaakt via hun website: <https://www.seniorenitbuszuidplas.nl>

Voor de uitjes wordt een minibus gebruikt voor maximaal 7 passagiers, plus chauffeur en begeleider. Dit maakt een gezellig uitje al snel mogelijk, waarbij u regelmatig dezelfde deelnemers in het busje zult ontmoeten.

De kosten worden zo laag mogelijk gehouden door een jaarlijkse bijdrage van de deelnemers. Voor 2022 is deze jaarbijdrage € 12,50 individueel plus € 7,50 voor de samenwonende partner. Verder worden de gemaakte entreekosten in rekening gebracht, plus een kleine bijdrage voor de gereden kilometers, dus afhankelijk van de afstand van een specifiek uitje. Voor de reserveringen zijn er spelregels opgesteld, die u op de pagina **De Spelregels** op de website kunt lezen waarnaar wij u verwijzen.

Raadpleeg het volledige overzicht van de **spelregels** of vraag om een print om teleurstellingen te voorkomen!

Enkele van de (belangrijkste) spelregels geven wij hieronder:

- U wordt thuis - afhankelijk van de starttijd - opgehaald. U hoeft dus niet buiten te wachten.
- U kunt in de bus bij het instappen contant betalen.
- Om de kosten laag te houden neemt ieder zelf lunch mee en voldoende drinken.
- Inklapbare rollators kunnen mee. Rolstoelen niet.
- Publicatie reisprogramma op eerdergenoemde website.
- Betalende leden (jaarbijdrage) krijgen de folder gratis thuis.
- Wekelijks staat de weekagenda in de Zuidplas-editie van Hart van Holland.
- Om te reserveren kunt u bellen naar 06 - 1351 6864 alleen op werkdagen 13.00 en 16.00 uur.

Weer een fijne Lady's Day bij Vander Klooster Mode op 15 maart jl.

Trouwe lezers van de KBO Nieuwsbrief kennen het verslag al een beetje. De modedag was weer prima verzorgd en erg gezellig. Vanaf de koffie met een gebakje, de modeshow met 3 mannequins, de broodjeslunch, het winkelen, het raden van het aantal kledinghangers waarmee kunstige vogels waren gemaakt en natuurlijk als afsluiter het advocaatje met slagroom.

Verrassend en nieuw deze keer was het 'pauze'-programma voor de (helft van de) groep die moest wachten om te winkelen. Er was een heuse pub-quiz georganiseerd met (nutteloze) weetjes en hilarische vragen, waar met de juiste antwoorden ook prijzen gewonnen konden worden.

Vander Klooster blijft verrassen, vooral met hun mode en nieuwe modellen, maar ook met het vernieuwde dagprogramma. We kijken nu al weer uit naar dinsdag 11 oktober voor de herfst- en wintermodedag.

Engelen bestaan nog!

Op 17 maart hielden we in de St. Josephkerk onze jaarlijkse Algemene Leden Vergadering. Elders in deze Nieuwsbrief treft u hiervan een impressie aan.

Eén van aanwezigen was Nanny Jongeneelen.

Bij binnenkomst meldde ze dat haar zoon Pierre later zou aanschuiven, bij het gezellige gedeelte.

Op een bepaald moment constateerde ik een zekere onrust bij Nanny en het bleek dat Pierre, die ze al had verwacht, er nog niet was en ze maakte zich ongerust.

Veel later zag ik Pierre en bij hem was een dame die ik niet kende. Tijdens het Chinese buffet vertelde Pierre me, dat hij op weg naar de kerk kennelijk een afslag had gemist want hij was ergens in Dorrestein beland. Tja, dan wordt het voor iemand die al jarenlang in Leiden woont nog wel ingewikkeld om onze kerk te vinden. Hulp van voorbijgangers hielp niet echt, want die brachten hem naar de Ringvaartkerk in plaats van onze kerk.

Pierre schakelde uiteindelijk een hulplijn en dat was de dame die hem bij de Ringvaartkerk ophaalde en hem bij onze kerk bracht.

Ik nam mij onmiddellijk voor om deze dame namens de KBO een bloemetje te brengen. Met wat gepraat kon ik Pierre zover krijgen dat hij mij het telefoonnummer gaf van de dame, die Marieke Dekker bleek te heten. De wet op de bescherming van persoonsgegevens heeft ons erg voorzichtig gemaakt merk ik op.

Ik belde Marieke dat ik graag een bloemetje wilde bezorgen en dat gebeurde een week later. In haar tuin hadden we een gesprek wat ik zodanig de moeite waard vond, dat ik aan haar vroeg of ik er een stukje over in de Nieuwsbrief mocht schrijven.

Marieke werkte vroeger bij een Thuiszorg organisatie en van daaruit kwam zij bij de fam. Jongeneelen. De echtgenoot van Nanny was net overleden en de jongens waren al jaren het huis uit. De band met Nanny en ook de zoons groeide en was zelfs zo bijzonder dat de beide zonen van Nanny haar *Zusje* noemden.

Marieke vond het vervelend dat de Thuiszorg onder druk van de kostenbeheersing zo sterk veranderde. Ze vertelde: “Als je bij een klant kwam omdat je haar bijvoorbeeld moest douchen, dan mocht je niet even snel de afwas doen, of een nieuwe lamp indraaien, want daar was je ~~daar~~ niet voor.” Wel begrijpelijk natuurlijk want op het kantoor was daarmee geen rekening gehouden bij het samenstellen van de werkzaamheden die je die dag moest verrichten. Maar wel vervelend als je zag dat er iets eigenlijk MOEST gebeuren. Marieke besloot voor zichzelf aan de slag te gaan. Ze vertelt: “Als ik bij iemand ben, doe ik wat die mensen aan mij vragen. Of dat nu is helpen met douchen, het wassen van de ramen, of het verpoten van een plant of kousen aantrekken, als ik het kan, doe ik het. Het is zo voor mij veel bevredigender werk, omdat je werkelijk het gevoel hebt dat je de mensen hebt geholpen. Er komen ook wel een dingetje voorbij die ikzelf niet zo goed kan, dan zoek ik iemand in mijn eigen netwerk die kan helpen”.

Ik ben nieuwsgierig hoe ze dan wordt betaald.

“Allereerst kan iemand het natuurlijk zelf betalen. Maar een heleboel van mijn klanten hebben een PGB (Persoons Gebonden Budget), dus zij kunnen tot op zekere hoogte zelf bepalen hoe ze dat budget gebruiken. De klant stuurt een opgave van de uren van mij naar het SVB en die betalen mij uit”. Wanneer je hulp ontvangt vanuit de WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning) gaat dit zo niet. Je zorg wordt dan toegewezen en komt dan vanuit de Thuiszorgorganisatie bij je.

“Maar”, zo zegt Marieke, “het is wel mogelijk WMO-hulp om te bouwen naar een PGB. Dat is wel weer heel wat formuleren werk, maar het is wel mogelijk. Je hebt dan natuurlijk meer regie over hoe je je ondersteuning wil inzetten”.

Als je voor je zelf werkt moet het wel een professionele naam hebben en bij Marieke is dat *Miko Ondersteuning*. Deze naam komt van haar voornamen Marieke Cornelia.

Het mailadres van haar bedrijf is mikoondersteuning@hotmail.com

Marieke heeft haar eigen rooster zo ingericht dat ze 30 uur vast heeft gelegd en zo 10 uur vrij houdt om die in te richten naar wat die week nodig is. Als het ware een flexibele schil. Mij lijkt dat heel intelligent.

Als ik om me heen kijk, heb ik de indruk dat ze niet alleen met haar man woont en er ook nog wel kindertjes zijn. “Ja hoor, die spelen nu buiten, maar ik heb er 4.” Nou dan heb je best een pittige baan merk ik op, Marieke antwoordt, “maar ik heb ook het leukste werk!”

Ik wil weer even terug hoe ze nou bij Pierre uitkwam.

“Nou” zegt ze, “ik was dus eigenlijk het meisje van het gezin en ook al werkte ik niet bij Nanny nadat ik voor mezelf was begonnen, ik bleef wel contact houden. Toen Pierre mij belde en uitlegde dat hij inmiddels doodmoe, bij de verkeerde kerk stond, ben ik in de auto gesprongen en naar hem gereden en hem toen naar de paarse kerk gebracht”.

Mooi toch? Engelen bestaan echt nog!

George Henkens

Kiev of Kyjiv? De spelling van Oekraïense plaatsnamen

In de eindeloze stroom berichten over Oekraïne valt op dat Oekraïense plaatsnamen soms op verschillende manieren worden gespeld: Lvov en Lviv, Loegansk en Loehansk, Kiev en Kyjiv. De meeste spellingvarianten van Oekraïense namen zijn te herleiden tot de brontaal: zo is Lvov de Russische naam en Lviv de Oekraïense. Hoe zit dat?

Eigen geschiedenis

Het Oekraïens en het Russisch zijn weliswaar verwant, maar ze hebben een afzonderlijke geschiedenis doorgemaakt. Die begon nadat de Mongolen in 1240 Kiev hadden veroverd.

Oekraïne en het Oekraïens kwamen sindsdien onder een sterke Pools-Litouwse invloed te staan, terwijl het Russisch zich in het vrije Rusland onafhankelijk ontwikkelde en met name sinds Peter de Grote veel invloed onderging van West-Europese talen als het Frans, het Latijn, het Duits en het Nederlands. Zo hebben de Oekraïners voor ‘papier’ het Pools-Duitse leenwoord papir, terwijl de Russen het Italiaanse leenwoord boemaga gebruiken. Het gevolg van die onafhankelijke ontwikkelingen is dat de Oekraïense woordenschat meer overeenkomsten heeft met de Poolse dan met de Russische, en dat allerlei klinkers en medeklinkers in het Oekraïens op een andere manier worden uitgesproken dan in het Russisch.

Tijdens de Sovjettijd, toen Oekraïne een republiek van de Sovjet-Unie was, werd het Russisch krachtdadig bevorderd ten koste van het Oekraïens, en waren zeker de grote steden Russischtalig, al hadden beide talen een officiële status. Na de onafhankelijkheid in 1991 werd in de grondwet bepaald dat het Oekraïens de officiële taal van Oekraïne is. De overheid voerde een actieve taalpolitiek om het Oekraïens te bevorderen in het openbare leven, en de dominantie van het Russisch te verminderen. Immers, uit de recentste volkstelling uit 2001 bleek dat de meerderheid van de Oekraïners, 67 procent, van huis uit Oekraïenstalig was, terwijl slechts 30 procent het Russisch als moedertaal opgaf. In het noordwesten van het land overheerst het Oekraïens en in het zuidoosten (met name op de Krim en in de zelfverkleerde Oost-Oekraïense republieken Donetsk en Loehansk) het Russisch. De meeste Oekraïenstaligen spreken of verstaan Russisch (andersom is dat veel minder het geval), en elf tot achttien procent van de bevolking spreekt volgens een telling uit 2003 een mengsel van Russisch en Oekraïens, genaamd Soerzjyk. Die mengtaal ontstond eind achttiende eeuw.

Klank- en spellingverschillen

Over de status van het Russisch is nogal wat geharrewar. In 2012 kregen minderheidstalen in gebieden waar de nationale minderheden meer dan tien procent van de bevolking uitmaken, de wettelijke status van regionale taal die gebruikt mocht worden op scholen en door de overheid. In de praktijk betrof dit vooral het Russisch. Die status is in 2018 echter weer ingetrokken, omdat de overheid de positie van het Oekraïens wilde versterken. Weliswaar worden het Oekraïens en het Russisch allebei met het cyrillische schrift geschreven, maar ze gebruiken ieder een eigen variëteit: het Oekraïense alfabet bestaat uit 34 lettertekens waarvan er vier niet voorkomen in het Russisch, en het Russisch kent op zijn beurt drie lettertekens die niet in het Oekraïens bestaan. Zo komt de letter *ї* alleen in het Oekraïens voor: hij geeft de klank *ji* weer, en wordt in de Nederlandse media dan ook gespeld (getranscribeerd) als *ji*. In het Oekraïens heet de hoofdstad van Oekraïne Київ, wat we transcriberen als *Kyjiv*. In het Russisch heet de stad Киев, en die naam transcriberen we als *Kiëv*; vanwege de ingeburgerdheid van deze naam wordt dat trema meestal weggelaten: *Kiev*. De oplettende lezer heeft inmiddels gezien dat de eerste klinker in beide namen in het cyrillisch als *и* wordt gespeld, maar op een verschillende

manier wordt getranscribeerd: als i (Kiev) in de Russische naam en als y (Kyjiv) in de Oekraïense. Dat komt omdat de letter и in het Oekraïens en het Russisch verschillend wordt uitgesproken.

Op dezelfde manier is het verschil te verklaren tussen Loegansk en Loehansk en tussen Gostomel en Hostomel: deze namen worden in het Oekraïens en het Russisch vrijwel identiek gespeld, maar de letter r die beide talen gebruiken, staat in het Oekraïens voor een h-klank en in het Russisch voor een g-klank (zoals in goal); vandaar het spellingverschil.

Er bestaan ook systematische klankverschillen tussen het Russisch en het Oekraïens, en ook die leiden tot spellingverschillen: vergelijk de Russische varianten Lvov, Charkov, Tsjernobyl, Tsjernigov met de Oekraïense varianten Lviv, Charkiv, Tsjornobyl, Tsjernihiv.

Om het nog wat ingewikkelder te maken vinden we ook nog regelmatig Engelse spellingen voor Oekraïense namen, zoals Kyiv, Luhansk, Kharkiv, Chornobyl. In deze namen wordt de Engelse uitspraak gereflecteerd in de spelling: in het Engels klinkt ch als tsj, bijvoorbeeld. Daarnaast bestaat er ook nog een wetenschappelijke spelling waarin iedere letter van het cyrillische alfabet systematisch in het Latijnse alfabet wordt overgezet; die leidt tot spellingen als Kyjiv, Luhans'k, Charkiv en Čornobyl'.

Bron: artikel uit het aprilnummer (2022) van *Onze Taal* (<https://onzetaal.nl>)

Orthodoxe kerken

De gewelddadigheden van de laatste maanden in Oekraïne en de gastvrijheid die wij in West-Europa tentoon spreiden, roepen allerlei vragen op over een gebied en de bewoners ervan, waarvan de meesten van ons weinig weten.

Waarschijnlijk heeft geen van de lezers van deze Nieuwsbrief ooit beseft dat de kabelbomen (dit is de bedrading in auto's) voor vrijwel alle - in West Europa geproduceerde auto's - worden gemaakt in Oekraïne.

Dat men in Oost Europa over onmetelijke vlaktes beschikt waar koren wordt verbouwd wist ik ergens wel, maar ik wist niet dat de angst voor een slechte opbrengst door de oorlog, in Italië zou leiden tot vrees voor tekorten van pasta.

Ik veronderstel dat deze oorlog er toe zal leiden dat we in Nederland ons zeer bewust raken van onze afhankelijkheid van andere landen en dat niet alleen het defensiebudget omhoog gaat, maar we ons zullen herbezinnen dat het misschien wel een goed idee is om wat minder afhankelijk te worden van landen die geen bondgenoten van ons zijn.

Met de komst van vluchtelingen uit Oekraïne in ons dorp en in onze kerk, vroeg ik me af hoe het ook al weer was met de religieuze situatie in Oost-Europa.

Ik weet er niet veel van, behalve dat iconen in de geloofsbeleving van de Oekraïners een grote rol spelen en dat hun kerken er heel anders uit zien. Ook weet ik dat er wel verwantschap is tussen de RK kerk en de Orthodoxe kerken, maar niet tussen de (vele) reformatorische en de Orthodoxe kerken. Orthodox betekent rechtgelovig. Deze stroming stelt dat zij de directe voortzetting zijn van de ene heilige en apostolische kerk. Hoog tijd voor een klein onderzoekje met behulp van Wikipedia. Voor wie niet weten wat Wikipedia is:

Wikipedia is een meertalige [internet-encyclopedie](#), die door [vrijwillige auteurs](#) wordt geschreven. Wikipedia wordt [gepubliceerd](#) onder een [vrije licentie](#), waardoor de inhoud elders [gratis](#) mits met [bronvermelding](#) opnieuw te gebruiken is. De [website](#) is [eigendom](#) van de [Amerikaanse Wikimedia Foundation](#). Het is het oudste en bekendste project van deze organisatie.

In 1054 was er in de christenheid een schisma. Na dat schisma waren er 2 grote kerkstromingen:

- De orthodoxe patriarchaten
- Het patriarchaat van Rome, dit was de katholieke of Latijnse kerk

De aanleiding van dit schisma had natuurlijk vele oorzaken en het onbegrip was in vele honderden jaren ervoor ontstaan maar belangrijk was in elk geval dat de Paus van Rome zichzelf zag als de opvolger van Petrus en daarmee vond dat hij ook de baas was over alle oosterse patriarchaten (patriarchen zijn geestelijk leiders). De patriarch van Constantinopel was van mening dat hij de leider was van zijn eigen kerk.

De Paus verwees daarbij naar Mattheus 16:19 waar staat dat hij de opvolger van Petrus zou zijn. De patriarchen uit het oosten verwezen naar Mattheus 18:18 waar staat dat de 12 apostelen samen dezelfde macht en autoriteit hadden.

Toen tijdens het concilie van Nicea de westerse kerk het **Filioque** toevoegden aan de geloofsbelijdenis, was de maat vol en was het schisma onvermijdelijk. In het Credo komt de zin voor: "en in de heilige Geest die Heer is en het leven geeft, die voorkomt uit de Vader en de Zoon". Het probleem voor oosterse kerken was de toevoeging "en de Zoon". In het latijn is dat filioque.

Het schisma leidde tot excommuniceren over en weer en banvloeken. Sinds het 2de Vaticaans concilie is het schisma officieel opgeheven na een ontmoeting van Paus Paulus VI met patriarch Athenagoras I van Constantinopel.

Maar ook al is het schisma opgeheven, het blijven verschillende vormen van religie met heel andere uitingen en beleving. Logisch natuurlijk als je eeuwen lang niets met elkaar afstemt.

We schreven al dat er best veel verwantschap is tussen de Orthodoxe kerk en de RK kerk. Dat komt omdat beide kerken één waren gedurende de eerste 7 concilies. Zo hebben beide kerken 7 dezelfde sacramenten. Vergelijk dat met de protestante kerk, waar men maar 2 sacramenten kent, namelijk de doop en het avondmaal.

Het feit dat de rol van de paus van Rome niet werd erkend, heeft vergaande consequenties. De hiërarchische verhoudingen zoals de Rooms Katholieken die kennen, bestaat niet in de Orthodoxe kerken. Er bestaan 12 orthodoxe kerken die wel verbonden zijn en de patriarch van Constantinopel als eerste onder zijn gelijken erkennen, maar wel allemaal zelfstandig zijn en onderlinge verschillen kennen.

Na het schisma ontstaan er allerlei verschillen met de RK kerk, gedeeltelijk omdat de RK kerk allerlei besluiten neemt over hoe de geloofspraktijk eruit moet zien en zo is het ook met de Orthodoxe.

De Orthodoxe kerk kent niet het vagevuur, wat de RK kerk in 1274 invoerde. Zo is het ook met de onbevleete ontvangenis van Maria.

De doop met alleen besprenkeling - zoals in de RK kerk - wordt door de Orthodoxe kerk niet erkend, onderdompeling is hun manier van dopen.

Een gelovige uit de Orthodoxe kerk slaat het kruisteken andersom, dus eerst naar zijn rechter schouder en dan de linker.

De kerken van de Orthodoxe kerk zien er ook heel anders uit, zoals iedereen weet die wel eens in Griekenland op vakantie is geweest. Er zijn geen stoelen of banken voor de gelovigen. Alleen langs de wanden wat banken voor hen die niet goed kunnen staan. Een altaar zie je ook niet staan. Die bevindt zich achter een iconen wand, een zogenoemde iconostase, die heel prominent aanwezig is.

Onze kerkgebouwen hebben meestal een duidelijke lengteas waarbij langs de wanden de lijdensweg is afgebeeld.

In de Orthodoxe kerken is meestal een koepel gebouwd waarin de 12 kerkelijk feestdagen zijn afgebeeld. Om de verwantschap met de RK kerk te illustreren noem ik die hier:

- 1) de geboorte moeder Gods op 8 september
- 2) de Kruisverheffing op 14 september
- 3) de opdracht moeder Gods in de tempel op 21 november
- 4) kerstmis op 25 december
- 5) de openbaring op 6 januari
- 6) de presentatie van de Heer en Verlosser in de tempel op 2 februari
- 7) de verkondiging moeder Gods 25 maart
- 8) Palm zondag
- 9) Pasen
- 10) Pinksteren
- 11) Transfiguratie (verschijning Jezus met Elia en Mozes) op 6 augustus
- 12) Het ontslapen van de moeder Gods op 15 augustus

Duidelijk is hier ook dat de rol van Maria de moeder van Jezus bijzonder groot is bij de Orthodoxe kerk.

INFORMATIE

website: www.kbozuidplas.nl

Bestuur, ledenadministrateur en medewerkers KBO afdeling Nieuwerkerk aan den IJssel

<p><u>Voorzitter:</u> Marcel de Groot Gouwe 27 2911 GA Nieuwerkerk a/d IJssel tel. 0180 - 312939 mobiel: 06-2463 2705 voorzitter@kbozuidplas.nl</p>		<p><u>Penningmeester:</u> Sjaak Zuidwijk Pr. Alexanderlaan 98 2912 AM Nieuwerkerk a/d IJssel tel. 0180-313625 mobiel: 06-1418 0264 penningmeester@kbozuidplas.nl</p>	
<p><u>Secretaris/ledenadministrateur:</u> George Henkens 's-Gravenweg 30 2911 CG Nieuwerkerk a/d IJssel tel. 06-21855804 secretaris@kbozuidplas.nl</p>		<p><u>Evenementen commissie:</u> Irene Vasterman Valkendaal 41 2914 RK Nieuwerkerk a/d IJssel tel. 06-13745920 kbo.nieuwerkerk@gmail.com</p>	
<p><u>VACATURES</u></p> <p><u>Ouderenadviseur</u> en <u>Digihulp</u></p>	<p>Uw foto ?</p>	<p><u>Verzoek:</u> gelieve wijziging in uw gegevens door te geven aan de ledenadministratie. website: www.kbozuidplas.nl e-mail: kbo@kbozuidplas.nl</p>	<p><u>Kopij Nieuwsbrief</u> De redactie van de KBO Nieuwsbrief ontvangt uw stukjes met wetenswaardigheden graag.</p>
<p><u>HULP BIJ BELASTINGAANGIFTE / ADMINISTRATIE (HUBA)</u></p>			
<p><u>HUBA</u> Arjo Bleeker Iersestraat 5 2912 TH Nieuwerkerk a/d IJssel Tel.: 06-20005624 arjo@bleekhoog.nl</p>		<p><u>HUBA - nieuw adres</u> Rennie Valentijn Dalkruid 5 2914 BD Nieuwerkerk a/d IJssel tel. 06-43466100 r.valentijn@ziggo.nl</p>	
<p>Arjo Bleeker en Rennie Valentijn kunnen u dit jaar (weer) hulp verlenen bij het invullen van uw belastingbiljet.</p>			
<p>De volgende Nieuwsbrief nr. 6 (juni) mag u rond 24 mei 2022 verwachten. Kopij voor die editie s.v.p. inleveren vóór 12 mei. <u>Verschijningsdata 2022:</u> Juli/aug – nr. 7/8 – 28 juni September – nr. 9 – 23 augustus Oktober – nr. 10 – 27 september November – nr. 11 – 25 oktober December/januari – nr. 12/1 – 29 november 2022</p> <p style="text-align: center;">❁❁❁❁❁❁</p> <p>KBO - Ontmoetingsmiddagen – elke 3^e donderdag: Zet u de volgende datum alvast in uw agenda, dan vermijdt u dubbele afspraken!</p> <p>Voor activiteiten zie o.a. pagina 2.</p>	<p>KBO afdeling Nieuwerkerk aan den IJssel <u>jaarcontributie 2022</u> * € 25,- alleenstaand * € 40,- 2 personen op hetzelfde adres Als u een machtiging heeft gegeven, is de contributie voor 2022 rond 25 januari afgeschreven.</p> <p><u>bankrekeningnummer</u> NL76 RABO 0345 2771 71 t.n.v. KBO afdeling Nieuwerkerk aan den IJssel</p> <p>Aanmelden voor activiteiten: per mail: kbo@kbozuidplas.nl of telefonisch bij het bestuur. Redactie Nieuwsbrief – kbo@kbozuidplas.nl George Henkens en Irene Vasterman</p>		

Meld uw e-mail adres aan ons. U krijgt de Nieuwsbrief dan ook in kleur via de mail en bent nog sneller op de hoogte van het nieuws in uw KBO afdeling. Aanmelden kan via e-mail adres: secretaris@kbozuidplas.nl